31/08/2020

Σαντορίνη: Στο εκκλησάκι της Τιμίας Ζώνης Καμαρίου

/ Επικαιρότητα

Σήμερα, 31 Αυγούστου 2020, πανηγύρισε το εκκλησάκι της Τιμίας Ζώνης Καμαρίου στη Σαντορίνη, από όπου παραθέτουμε μία μικρή γεύση και απόχρωση από τον εορτασμό, κάτω από τον καταγάλανο ουρανό του Αιγαίου μας.

ΜΡ ΘΥ
Η ΖΩΗ

Φώτο: Βασίλης και Μαρία Περουλή

΄ ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΘΗΡΑΪΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΙΜΙΑΣ ΖΩΝΗΣ

«ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΙΜΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ ΕΝ ΜΗΝΙ ΟΚΤΩΒΡΙΩ 26 ΤΟΥ 1830 ΕΝ ΘΗΡΑ»

Τὰ τῆς Κρήτης ἀλλεπάλληλα καὶ πολύστονα δεινὰ πολλὰς καὶ διαφόρους δυστυχίας προλαβόντως ἐπέφερον, πολὺ δὲ περισσότερον κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καθ᾽ ἣν ἅπασα ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἀπεστάτησε κατὰ τοῦ Σουλτάνου ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Οἱ φόνοι, αἱ ἁρπαγαί, αἱ λεηλασίαι, αἱ πυρπολήσεις καὶ λοιπὰ συμβάντα ἐξιστοροῦνται ἐν τῇ Γενικῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Ἔθνους. Ἡμεῖς δὲ θὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τινῶν ἱερῶν κειμηλίων τῆς εὐαγοῦς Ἱερᾶς αὐτοκρατορικῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ἐν Ἄθωνι, παρακατατεθειμένων ἐν Κρήτῃ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Μονῆς καὶ ἀφανῶν ὄντων ἐπὶ δέκα ἔτεσι, θείως πως ἀνακαλυφθέντων διεσώθησαν ἐν Θήρᾳ· α) Μέρος τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, β) οὐκ ὀλίγου Τιμίου Ξύλου τοῦ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ γ) ἡ Τιμία Κάρα τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα ἐπισκόπου Κρήτης, τοῦ Ἱεροσολυμίτου.

Μόλις ἡ ἀνεύρεσις τῶν ἁγίων ψιθυρίζεται καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ζαχαρίας Κυριακὸς σπεύδει πρὸς ἐκεῖνον, δι᾽ οὗ τὰ ἱερὰ ταῦτα διεφυλάττοντο καὶ ἐξαιτεῖται αὐτά, ἀλλ᾽ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἠρνεῖτο αὐτά, σκοποῦσα νὰ μεταφέρῃ αὐτὰ εἰς Εὐρώπην καὶ ἐκεῖ νὰ τὰ ἐκποιήσῃ ἢ νὰ τὰ καταθέσῃ ἐπ᾽ ἀμοιβῇ χρημάτων πολλῶν. Ἡ συζήτησις αὕτη ἐξακολούθει τρία ὁλόκληρα ἔτη, ὅτε αἴφνης ἐπαρουσιάσθησαν οἱ Πατέρες, ὁ Προηγούμενος Διονύσιος Βατοπεδινὸς καὶ Στέφανος Ἐφέσιος μοναχὸς τῆς ἐν Ἄθῳ Ἱερᾶς Βασιλικῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου καὶ ἀπέδειξαν καὶ ἐπεβεβαίωσαν τὴν πραγματικότητα τῶν ἱερῶν καὶ τὴν πρὸς τοὺς κατόχους κατάθεσίν των ἀπὸ τοὺς Πατέρας τοῦ Μοναστηρίου, εἰς Κρήτην.

Κατὰ τὸ 1821, ὅτε σφοδροτάτη ὑπῆρχεν ἡ καταδίωξις καὶ γενικὸς ὁ ἐξολοθρεμὸς τῶν χριστιανῶν τῆς Κρήτης, οἱ Πατέρες εὑρέθησαν ἐκεῖ μετὰ τῶν ἱερῶν κειμηλίων, κεκλημένοι ὄντες παρὰ τῶν χριστιανῶν πρὸς ἀποδίωξιν τῆς μαστιζούσης τὸν τόπον νόσου πανώλους, ὄντες καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν ἀγρίων Ὀθωμανῶν, κατέφυγον εἰς τὸ ἐν Ἡρακλείῳ Ἀγγλικὸν Προξενεῖον πρὸς διάσωσίν των. Ὁ Πρόξενος Δομήνικος Σανταντώνιος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Στεφανία Γιαμαλακενοπούλα, διὰ νὰ γλυτώσουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὸν βίαιον θάνατον αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, κατεβίβασαν αὐτοὺς διὰ σχοινίου ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ Προξενείου διὰ νυκτὸς ἐν τῷ λιμένι, ὅπου πλοῖον ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν περιμένον αὐτούς, ἀπέπλευσεν. Τὰ δὲ ἱερὰ κειμήλια καὶ πάντα τὰ ἀφιερώματα ποὺ εἶχον συνάξει ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ἔμειναν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Προξενείου πρὸς

διαφύλαξιν.
Ἀπειλουμένων δὲ καὶ τῶν Προξένων ὑπὸ τῶν ἀγρίων Ὀθωμανῶν, ἤρξαντο ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ ἀνεχώρουν ἐκ τοῦ Προξενείου κατ᾽ εὐθεῖαν διὰ τὴν Εὐρώπην. Εὐτυχῶς δὲ τὸ πλοῖον ἐφ᾽ οὗ εἶχε ἐπιβιβασθῇ καὶ ὁ Ἄγγλος Πρόξενος μετὰ τῆς οἰκογενείας του, φέρων μεθ᾽ ἑαυτοῦ καὶ τὰ ἱερὰ κειμήλια, ὑπὸ ἐναντίου ἀνέμου διωκόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ διαπλέοντος τὰ ὕδατα τῆς Κρήτης στόλου ἐπαπειλούμενον, προσήγγισεν εἰς Θήραν καὶ ἐλλιμενίσθη ἐκεῖ.
Ὁ Πρόξενος μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐξελθὼν τοῦ πλοίου εἰς Θήραν, ἀπήντησε Δυτικοὺς πολλοὺς ὁμοθρήσκους καὶ Κρήτας πολλοὺς φυγάδας, γνωστοὺς τῇ οἰκογενείᾳ του. Εὑρὼν τὴν νῆσον εὐάερον, τὸ κλῖμα αὐτῆς ὑγιέστατον, τοὺς κατοίκους ὀπωσοῦν μορφωμένους καὶ ἀγαθούς, ἀπεφάσισε τὴν εἰς Θήραν διαμονήν του, ὅπου εὗρε πράγματι φιλοξενίαν ἀρίστην. Καθ᾽ ὃ δὲ ἰατρὸς ἄριστος καὶ χειρουργὸς εὗρε τὴν τύχην του, τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος παρὰ πάντων μέχρι τοῦ 1829, ὅτε ἐπαρουσιάσθη τὸ τῶν ἱερῶν κειμηλίων ζήτημα.
Μετὰ τὴν ἔλευσιν ὅθεν τῶν ὡς εἴρηται Μοναστηριακῶν Πατέρων, δὲν ἔλειψεν ὁ Ἀρχιερεὺς νὰ παρουσιάσῃ αὐτοὺς εἰς τὸν Πρόξενον καὶ νὰ διπλασιάση τὰς περὶ παραδόσεως τῶν ἱερῶν ἀπαιτήσεις των. Ἐπὶ τέλους, ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν Ὀκτωβρίου, ἔχων γεῦμα τοῦ Ἀρχιερέως ὁ Πρόξενος ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ὅπερ συχνάκις ἐσυνήθιζε διὰ τὴν ἐν τῷ μεταξύ των μεγάλην σχέσιν, παρευρέθη ἐν αὐτῷ ὁ ἀρχιδιάκονος Σεραφεὶμ Καΐρης καὶ ὁ Ἀντώνιος Σιγάλας, ἀμφότεροι εὐνοούμενοι καὶ ἀγαπώμενοι ἀπὸ τὸν Πρόξενον καὶ τὸν Ἀρχιερέα.
Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπανέφερε πάλιν, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὁ Ἀρχιερεὺς τὸ περὶ τῶν κειμηλίων ζήτημα, προτρέπων αὐτὸν (τὸν Πρόξενον) καὶ δεόμενος αὐτῷ τὴν παράδοσιν τῶν ἁγίων. Ὁ Πρόξενος ἐνθουσιασθεὶς καὶ κατανυγεὶς ὑπὸ τῶν αἰτήσεων τοῦ Ἀρχιερέως, ὡμολόγησε τὴν ὕπαρξιν τῶν ἱερῶν κειμηλίων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ αὐτὰ κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς συζύγου του (ὡς εἶπε).
Βεβαιωθέντος, ὅθεν, τοῦ πράγματος, ὁ μὲν Ἀρχιερεὺς μετὰ τοῦ ἀρχιδιακόνου ἔμειναν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὅπως χειροθετήσωσι καὶ φέρωσιν εἰς οἶκτον καὶ τὴν σύζυγόν του, ὁ δὲ Σιγάλας ἐπιστρέψας εἰς τὸ χωρίον του ἔκαμε ταῦτα γνωστὰ τοῖς Πατράσι καὶ αὐθωρεὶ συνεκάλεσε τοὺς Δημογέροντας καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν νὰ παραλάβωσιν αὔριον, μετὰ τὴν θείαν ἱερουργίαν τὰς σημαίας καὶ φανάρια τῶν ἐκκλησιῶν καὶ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸ χωρίον Πύργος, ὅπου ἔχει λόγον σπουδαῖον νὰ τοὺς ἀνακοινώσῃ. Ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἐπιρροὴ τοῦ Σιγάλα ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ ἦτον ἀναμφισβήτητος. Ἅπαντες, λοιπόν, ἐπὶ τῇ εἰδοποιήσει τοῦ Σιγάλα, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ἔφθασαν τὴν ἐπιοῦσαν 26 Ὀκτωβρίου 1830, ἡμέρα ἐπέτειος τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, εἰς τὸν Πύργον καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὴν εὕρεσιν τῆς Τιμίας Ζώνης εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σανταντώνιου καὶ ὅτι ὀφείλομεν νὰ συνοδεύσωμεν αὐτὴν ἐνδόξως. Τότε παραλαβόντες καὶ τοὺς Πατέρας ὅδευσαν κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σαταντώνιου. Πρὶν δὲ ὁ λαὸς φθάση εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ Σιγάλας

εἰδοποίησε περὶ πάντων τούτων τὸν Ἀρχιερέα, ἡ δὲ πανιερότης του τὸν Πρόξενον, ὅστις ἀκροαζόμενος τὴν συνεχῆ κωδωνοκρουσίαν τῶν χωρίων, τὸν λαὸν συναθροιζόμενον (διότι ἅμα οἱ Πατέρες καὶ ὁ λαὸς ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸν Πύργον, ἐν ἀκαρεὶ διεδόθη εἰς τὰ χωρία ἡ εἴδησις περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς Τιμίας Ζώνης καὶ πρὶν οὗτοι φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον, λαὸς πολὺς ἦτο συναθροισμένος), ἔσπευσεν ἀμέσως ἐνθουσιῶν ν᾽ ἀνοίξῃ ἕνα κιβώτιον ἐξ οὗ ἐξήγαγεν ἓν κάλυμμα χρυσοκέντητον καὶ ἥπλωσεν ἰδίαις χερσὶν ἐπί τινος τραπέζης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης κειμένης. Ἐξάγει ἐκ τοῦ κιβωτίου εἴκοσι κηρία λευκὰ καὶ τοποθετεῖ τὰ κηροπήγια ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ μετὰ ταῦτα παρακαλεῖ τὸν Ἀρχιερέα νὰ παραλάβῃ τὸ κιβώτιον τῆς Τιμίας Ζώνης.

Τούτου γενομένου ἔφθασαν οἱ Πατέρες, ὥστε ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιερέως ἔλαβον αὐτὸ καὶ ἀπέθεσαν ἐπὶ τῆς προητοιμασμένης τραπέζης. Παρὰ χρῆμα δὲ ἤρξαντο τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγιασμοῦ καὶ ἀφοῦ ἡγίασαν τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους ἤραντο τὰ Ἅγια συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, τοῦ ἐπαρχεύοντος κ. Χρυσοβελώνη καὶ τοῦ ρήτορος αὐταδέλφου του, προσκληθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως, ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τὴν προπομπὴν τῶν Ἁγίων καὶ πλῆθος λαοῦ μετέφερον αὐτό, ἕν τινι κεντρικῷ τῆς πρωτευούσης τῶν Φηρῶν τόπῳ καὶ κατέθεσαν αὐτά. Ἐκφωνήσας ὁ Χρυσοβελώνης τὸν ἁρμόδιον τῇ περιστάσει λόγον, εὐχαριστήσας τὸν Πανάγαθον Θεὸν ἐκ μέρους τοῦ παρευρεθέντος λαοῦ, δι᾽ ἧς τὸν ἠξίωσε τῆς χάριτος νὰ προσκυνήσῃ τὰ τοιαῦτα θεῖα ὄντα καὶ τὸν συνεργήσαντα εἰς τὴν ἀνακάλυψιν καὶ παράδοσιν αὐτῶν τῶν ἱερῶν κειμηλίων, πρὸς οὓς ἀνήκουσιν, Ἀρχιερέα.

Μετὰ ταῦτα προσκυνήσαντες καὶ ἁγιασθέντες οἱ ἐν τοῖς μεμακρυμένοις χωρίοις συναθροισθέντες πολῖται, ἤραντο αὖθις τὰ ἅγια οἱ Πατέρες συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ πλήθους λαοῦ τῶν κάτω χωρίων τῆς νήσου καὶ μετέφερον ταῦτα ἐν τῷ ἐν Πύργῳ καταλύματί των καὶ κατέθεσαν ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας εἰς προσκύνησιν τοῦ συναθροισθέντος πλήθους.

Τοιαύτη συγκίνησις τῶν κατοίκων τῆς Θήρας καὶ σέβας πρὸς τὰ Θεῖα, οὐδέποτε ἄλλοτε ἐφάνησαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας.

Ἔκτοτε, ἅπας ὁ λαὸς ὡς σμῆνος μελισσῶν συνήρχετο εἰς τὸ κατάλυμα τῶν Πατέρων εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν πρόσκλησις τοῦ κ. Χρυσοβελώνη καταφθάνει εἰς τοὺς Πατέρας προσκαλοῦσα αὐτοὺς μετὰ τῶν Ἁγίων εἰς τὸ Διοικητήριον.

Κατὰ συνέπειαν δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν εὐγένειάν του, ὅστις ὑπεδέχθη αὐτοὺς εὐγενέστατα, αἰτήσει τοῦ ὁποίου ἡγίασαν τὸ Διοικητήριον καὶ πολλὰς ἄλλας πέριξ οἰκίας καὶ διήνυσαν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας μέρος εἰς τὸ Διοικητήριον. Τὴν δ᾽ ἐπαύριον προσκαλέσας αὐτοὺς τοῖς παρήγγειλεν ὅτι δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς ὁδοὺς μὲ τὰ Ἅγια, ὡς ἀποτρόπαιον καὶ πρὸς τὸ ἱερατεῖον ἀχαρακτήριστον, ἀλλὰ καὶ οἱ Πατέρες δὲν ἦσαν πρὸς τοῦτο διατεθειμένοι, ἀλλ᾽ ἐξίσου ἀπρεπὲς καὶ εἰς τὸν ἱερατικὸν χαρακτῆρα ἀνάρμοστον,

ὃ ἐστοχάζοντο τὴν τοιαύτην εἰς τοὺς δρόμους μετὰ τῶν Ἁγίων περίοδον. Οὕτω, λοιπόν, ἀρκετὰ συνδιαλεχθέντες ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Μ᾽ ὅλας δὲ τὰς ἀπαγορεύσεις τῆς Διοικητικῆς Ἀρχῆς καὶ τὰς ἀποποιήσεις τῶν Πατέρων, ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ λαοῦ, ὁ λαὸς ἐνθουσιῶν ὑπὸ θρησκευτικοῦ ζήλου, ἀμιλλώμενοι πρὸς ἀλλήλους οἱ κάτοικοι ἑκάστου χωρίου, προσεκάλουν τοὺς Πατέρας μὲ τὰ τόσον ἀξιοσέβαστα ἅγια πρὸς ἁγιασμόν των.

Τὰ ὁποῖα πάντοτε μεγαλοπρεπῶς, εὐλαβοῦς κατανύξεως καὶ συνεχῶν πυροβολισμῶν συνώδευον μέχρι τοῦ χωρίου των, ὅπου δι᾽ ὁλονυκτίου ἀγρυπνίας ἑώρταζον τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Οὕτω παρήρχοντο αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ πρὸς τὰ ἱερὰ διατεθειμένου καὶ εἰς τοιοῦτον τοῦ θρησκευτικοῦ προβεβηκότος μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ νέου Διοικητοῦ Θήρας κ. Λάτρη, ὅτε ὁ μισόκαλος διάβολος καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν πολέμιος, κατατηκόμενος ὑπὸ τοῦ φθόνου διὰ τὴν περὶ τὰ θεῖα καὶ τὰ ἱερὰ κειμήλια ἀφοσίωσιν τῶν χριστιανῶν, ἐνέπνευσεν εἰς τὸν νέον διοικητὴν τὴν σατανικὴν ἰδέαν ν᾽ ἀποσύρῃ τοὺς χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν προσκύνησιν τῶν Θείων, ἀποσπῶν αὐτὰ ἀπ᾽ αὐτούς. Ἅμα, λοιπόν, τῇ ἐνταῦθα ἐλεύσει του καὶ τὰ ἡνία τῆς Διοικήσεως ἀναλαβών, πρώτη πρᾶξις αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἔντονος διαταγὴ πρὸς τοὺς Ἁγιορείτας Πατέρας ν᾽ ἀναχωρήσωσιν ἀμέσως ἀπὸ τὴν νῆσον. Ἀλλ᾽ ὁ λαὸς ἅπαξ διατεθειμένος ὡς εἴρηται, ἀντέστη κατὰ τῆς διαταγῆς του, ἐπιμένων ν᾽ ἁγιασθῇ πρῶτον ἅπας ὁ τῆς νήσου λαὸς καὶ τότε ν᾽ ἀναχωρήσωσι.

Ὅθεν καὶ καιροῦ διάστημα οὐ πολὺ διετέλει ἁγιαζόμενος, ἐφ᾽ ᾧ καὶ ἐφιλοδώρει τοὺς φέροντας πατέρας κατὰ τὴν αὐθόρμητόν του ἕκαστος προαίρεσιν. Ὁ δὲ Διοικητὴς ἐν ὅλῳ τούτῳ τῷ διαστήματι δὲν διέταττεν ἄλλο, εἰ μὴ τὰ κατὰ τῶν ἁγίων καὶ δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο, εἰ μὴ νὰ δράξῃ εὐκαιρίας καὶ εὐπροφασίστου ἀφορμῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του. Καὶ μολονότι ταῦτα προβλέποντες, ὅ τε Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ Πρόκριτοι τῶν χωρίων δὲν ἔπαυον καθ᾽ ἑκάστην νὰ παρακινῶσιν αὐτὸν ν᾽ ἀναβάλῃ τὸν σκοπόν του, μέχρι τῆς τελείας τοῦ λαοῦ ἐξαγιάσεως, μὴ ἐκ τῆς ἐπιμονῆς του ταύτης ἐπέλθῃ ταραχή τις εἰς τὸ Δημόσιον.

Τελευταῖον δὲ ὅτε καὶ τὸ ἀμετάθετον τῆς διαθέσεώς του πλέον βλέποντες οἱ Πατέρες, ἤρξαντο παρασκευάζεσθαι τὰ τῆς ἀναχωρήσεώς των εἰς χωρίον ὅπου διέμενον, οὐκ ὀλίγον ἀπέχον τῆς κεντρικῆς τῆς νήσου πόλεως καὶ τοῦ Διοικητηρίου. Αἴφνης περὶ τὴν λῆξιν τῆς Τυρινῆς ἑβδομάδος, ἤτοι τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς, διατάττει αὐτοὺς νὰ παρευρεθῶσιν αὐθημερὸν ἐν τῷ Διοικητηρίῳ μετὰ τῶν Ἁγίων, ὡς δῆθεν ἁγιασθησόμενος. Οὔτε τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα ἀνάρμοστον τῆς ἡμέρας, οὔτε αἱ τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν πρὸς τὸ τοιοῦτον κίνημα ἀντιστάσεις, οὔτ᾽ ἄλλο τι ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Ἁγιορείτας, καίτοι μακρὰν ἀπέχοντας τοῦ χωρίου, ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς Διοικητῆς διαταγῆς του. Ἀλλὰ λαβόντες τὰ Ἅγια μετέβησαν εἰς τὴν πρωτεύουσα Φηρῶν, εἴς τινα φιλικὴν οἰκίαν πλησιάζουσαν εἰς τὸ Διοικητήριον. Ἔπεμψαν δὲ πάραυτα ἐξετάσαντες, ἂν κατ᾽ αὐτὴν τὴν ὥραν εὐηρεστεῖτο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Διοικητήριον χάριν ἁγιασμοῦ

(τοῦτο δὲ ἐθεώρησεν ὡς ἔγκλημα, διέτριβεν δὲ τὴν ὥραν ταύτην καὶ ἐτρύφα εἰς μακρινὴν οἰκίαν). Ὅθεν καὶ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ μαθόντες περιέμενον ἀγογγύστως. Πλησιαζούσης δὲ τῆς ἑσπέρας, πέμπουσιν πάλιν ἐρευνῶντες ἂν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Διοικητήριον. Ὅτε εἷς τῶν Γραμματέων του, ἐλθὼν πρὸς αὐτοὺς τοὺς εἶπεν, ὅτι δὲν ἐπέστρεψεν ἀκόμη καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ θὰ ἐπιστρέψῃ.

Οἱ Ἁγιορεῖται, καίτοι κεκμηκότες ἐκ τῆς ὁδοπορίας, ἐκ τῆς πείνης, ἐκ τῆς στενοχωρίας νὰ μένωσι καθ᾽ ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς ξένην οἰκίαν, τὸν περιέμενον μεθ᾽ ὑπομονῆς. Περὶ τὰς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, ἐπιστρέψας καλεῖ αὐτοὺς διὰ τοῦ πολιτάρχου εἰς τὸ Διοικητήριον καὶ ἐπιμένει νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ τὰ Ἅγια. Εἰς μάτην δέονται αὐτῷ οἱ Πατέρες, εἰς μάτην δικαιολογοῦνται ὅτι δὲν κατέχουσι τὰ Ἅγια ληστρικῶς, οὐδὲ διὰ τῆς βίας, εἰς μάτην ἐπεβεβαίωσαν αὐτὸν περὶ τῆς ὅσον ἔνεστι ταχείας ἐκ τοῦ τόπου ἀναχωρήσεώς των, εἰς μάτην ἐδεήθησαν αὐτῷ λέγοντες, ἂν οὕτως ἐπιμένῃ ν᾽ ἀποκλείσῃ τὰ Ἅγια νὰ συμπεριορίσῃ ὁμοῦ καὶ αὐτούς, ἀλλ᾽ οὐδεμίαν ἀκρόασιν δοὺς αὐτοῖς, ἀπῆλθε τοῦ Διοικητηρίου, ἐπιτάξας τοὺς αὐτὸν Πολιτάρχην, Ἀστυνόμον καὶ τοὺς Γραμματεῖς ν᾽ ἀποκλείσωσιν ἐν κιβωτίῳ τὰ Ἅγια, νὰ σφραγίσωσι καὶ διατηρήσωσι τὸ κιβώτιον εἰς τὸ Πολιταρχεῖον, ὅπερ καὶ ἔπραξαν.

Ταῦτα πληροφορηθεὶς ὁ Ἀρχιερεὺς ἀπέστειλε διὰ νυκτὸς τὸν Ἀρχιδιάκονόν του εἰς τὸν Διοικητὴν διαμαρτυρόμενος κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας του. Ἀποδεικνύων αὐτῷ ὡς πρᾶγμα ἀνάρμοστον ὁ παρὰ τῷ Πολιταρχείῳ ἀποκλεισμός, αἰτούμενος νὰ μείνωσι ταῦτα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ, μέχρι τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Πατέρων, ὡς πράγματα θεῖα καὶ ἱερά, ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἀρχιερέα αὐτῆς, οὐχὶ δὲ εἰς τὸ Πολιταρχεῖον.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ζήτημα ἐνέδωσε κατ᾽ ἐκείνην τὴν ὥραν καὶ προσεκάλεσε τὸν Ἀρχιδιάκονον νὰ ἐπανέλθῃ αὖριον καὶ νὰ συνομιλήσωσι περὶ τοῦ πρακτέου. Πρὶν δὲ ἐπανέλθῃ ὁ Ἀρχιδιάκονος εἰς τὸ Διοικητήριον, ἀποστέλλεται ὁ Διοικητικὸς Γραμματεύς, λίαν πρωῒ μὲ ἔντονον ἐπίσημον πρὸς τὸν Ἀρχιερέα Γράμμα ν᾽ ἀναχωρήσωσι ἀνυπερθέτως οἱ Ἁγιορεῖται. Νὰ καλέσῃ δ᾽ αὐτοὺς καὶ ἐπιπλήξῃ διὰ τοὺς ἀπρεπεῖς καὶ ἀτάκτους κατὰ τῆς Διοικήσεως ἐκφωνηθέντας λόγους αὐτῶν, καίτοι προσκληθέντες ἐβεβαίωσαν, ὅτι οὐδέποτε τοιοῦτοι λόγοι ἐλέχθησαν εἰς τὸ Διοικητήριον ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν.

Ἰδὼν ὁ Ἀρχιερεὺς ὅτι ὁ Διοικητὴς φάσκει καὶ ἀντιφάσκει καὶ οὐδεμίαν ἐν ταῖς ὑποσχέσεσιν αὐτοῦ στηριζόμενος καὶ ὅτι ἐπιμένει εἰς τὸν παράτολμον σκοπόν του, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ βλέπων τὴν δικαίαν τοῦ λαοῦ ἀγανάκτησιν, δυναμένην νὰ ἐπιφέρῃ ἀπαίσιόν τι κατὰ τῆς Διοικήσεως, ἀπευκταῖον δὲ καὶ κατ᾽ αὐτῆς τῆς ἰδίας Κυβερνήσεως, λαβὼν καὶ τὴν γνώμην τῶν προκριτοτέρων τῶν χωρίων ἀνδρῶν καὶ θρησκευτικῷ ζήλῳ ὁρμώμενος, ἔσπευσε κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς τὸ Διοικητήριον καὶ ἐζήτησε νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ. Ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἐπαρουσιάσθη ὁ Ἀστυνόμος καὶ ὡς ἄλλος Γενίτσαρος ἢ δήμιος ἐρωτᾷ τὸν Ἀρχιερέα· «Τί ζητεῖς Δέσποτα; Ἔρχομαι ἐκ μέρους τοῦ Διοικητοῦ νὰ σ᾽ εἴπω, ἐὰν διὰ τὴν τῶν

Ἁγιορειτῶν ὑπόθεσιν τὸν θέλεις δὲν εἶναι δυνατὸν καὶ ἄπελθε εἰς τὰ ἴδια. Διότι ὑστερεῖται τῆς τοιαύτης εὐκαιρίας. Ἂν δὲ ἄλλο τι χρήζεις δύνασαι ἀπὸ τὴν οἰκίαν σου νὰ τῷ παραστήσῃ ἐγγράφως τὴν ἀνάγκην σου». Οὕτω ὁ Ἀρχιερεύς, οὔτε τῆς προσωπικῆς ἐντεύξεως τοῦ Διοικητοῦ ἀξιωθείς, ἀπῆλθεν ἄπρακτος εἰς τὰ ἴδια.

Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀρχιερέως ἀπὸ τὸ Διοικητήριον, ἄνευ ἀποτελέσματος, ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ ἐκορυφώθη ὑπὲρ τὸ δέον, δυσανασχετοῦντες καὶ ὀργιζόμενοι κατὰ τοῦ Διοικητοῦ, διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἀρχιερέα ἐπιδειχθεῖσαν ἀσέβειαν καὶ περιφρόνησιν. Ἀλλὰ αἱ συμβουλαὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων, τὸ ἐπιεικὲς τοῦ Ἀρχιερέως, τὰ ἀπὸ ἀγαθῆς τινος πηγῆς καὶ τῶν προκρίτων ἐκχεόμενα συμβουλευτικὰ νάματα, κατεπράϋνον μὲν πρὸς καιρὸν τὴν ὀργὴν ταύτην τὴν ἤδη προϊοῦσαν καὶ ἐξογκουμένην.

Ἀλλ᾽ ὁ λαὸς τὸν θρησκευτικὸν πάντοτε εἰς τὴν ψυχήν του ἐνεφύλαττε ζῆλον ὡς ὑπόκαυμα νὰ πυρπολήσῃ πᾶν τὸ προστυχόν, ἅμα ἤθελε τῷ δοθῇ πρὸς τοῦτο μικρὰ ἀφορμή. Οὕτω, λοιπόν, οἱ Ἁγορεῖται τὰ πράγματα βλέποντες καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ κορυφουμένην ἀγανάκτησιν θεωροῦντες καὶ ὑποπτευόμενοι ἀπαίσια ἀποτελέσματα, ἀπεφάσισαν τὴν ἀναχώρησίν των, ὡς μέσον θεραπευτικὸν τῶν κακῶς ἐχόντων. Διὸ μετέβησαν εἰς τὸ Διοικητήριον τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς των αἰτησάμενοι. Ἀπαξιώσας δ᾽ αὐτοῖς τῆς πρὸς ἑαυτὸν (τὸν Διοικητὴν) παρουσίας τῶν πατέρων, ἀνήγγελεν αὐτοῖς ὅτι ἔχουσι τὴν ἀναχώρησίν των ἐλευθέραν. Διὰ δὲ τοῦ Ἀστυνόμου ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἡ Διοίκησις θέλει φροντίσει πλοῖον διὰ νὰ μεταφέρῃ αὐτοὺς εἰς Σῦρον. Αὐθημερὸν δὲ ἡ Διοίκησις διὰ προκηρύξεως ἀπηγόρευσε πάντα ἕκαστον ἀπὸ τοῦ νὰ γράψῃ ἢ δώσῃ ὑπογραφὴν εἰς τοὺς Ἁγιορείτας περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Ἀπέπλευσεν δ᾽ ἐντεῦθεν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαρτίου 1831.

Ἐν ὅλῳ δὲ τῷ διαστήματι τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς των συνήθροισαν ἀπὸ ἀφιερώματα καὶ αὐτοπροαιρέτους συνεισφορὰς τῶν χριστιανῶν χρήματα ἱκανά, κοσμήματα, χρυσοΰφαντα ἐνδύματα καὶ κηρία. Ἐξ ὧν ἐδόθησαν εἰς ἀμοιβὴν καὶ ἀποζημίωσιν πρὸς τὴν κ. Στεφανίαν Γιαμαλακενοπούλα, σύζυγον τοῦ Δομήνικου Σανταντώνιου γρόσια 15 χιλιάδες.

Μεταβάντων δὲ τῶν Ἁγιορειτῶν ἐν τῇ οἰκείᾳ αὐτῶν Μονῇ ἐκατεσκεύασαν μὲ Θηραϊκὰ χρήματα μίαν πεντάφωτον λυχνίαν χρυσῆν, καιομένην ἐνώπιον τῆς σοροῦ τῆς Τιμίας Ζώνης, ὀνομάσαντες αὐτὴν «Θήραν» (Σαντορίνη) καὶ ἐποίησαν ἰδιαιτέραν ἀκολουθίαν περὶ τῆς τελευταίας εὑρέσεως αὐτῆς τῆς Τιμίας Ζώνης. Ἀντιπροσώπους των οἱ Ἁγιορεῖται ἀφῆκαν εἰς Θήραν τὸν Ἀρχιδιάκονον Σεραφεὶμ Καΐρην καὶ τὸν κ. Ἀντώνιον Ν. Σιγάλαν, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχον στενὴν κατὰ τὰ δύο ἔτη εἰς τὴν Μονὴν διαμονήν των σχετικὴν ἀλληλογραφίαν, ἀπελθόντων δὲ εἰς Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας ἀπεβίωσαν ἀμφότεροι.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δομηνίκου Σαταντώνιου ἀνεκαλύφθη μέσῳ τοῦ Σιγάλα καὶ τοῦ Ἀρχιδιακόνου Καΐρη, μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, δῶρον Ρωσικόν, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, περὶ ἧς εἰδοποιηθέντες οἱ Πατέρες ἀπέστειλαν

εἰς Θήραν ἀντιπρόσωπόν των καὶ παρέλαβε τὴν εἰκόνα καὶ μέρος τῆς Τιμίας Ζώνης, ὅπερ εἶχεν ἀφαιρέσει, μυστικῷ τῷ τρόπῳ, ἡ κ. Στεφανία Σαταντώνιου, πληρώσαντες δι᾽ αὐτὰ γρόσια πέντε χιλιάδες, καταβληθέντα ὑπὸ τῶν Θηραίων.
Τὸ κιβώτιον τὸ περιέχον τὴν Τιμίαν Ζώνην εἶναι ὅλον χρυσοῦν ἔχον μέγεθος καὶ σχῆμα ὡς τὸ ἐπισυνημμένον δεῖγμα. Ἐπ᾽ αὐτοῦ δὲ διεκρίνοντο τρία ἴσα μέρη, δι᾽ ὧν ἐδηλοῦτο τὸ μέγεθος τοῦ τμήματος τούτου τῆς Τιμίας Ζώνης (διότι δὲν ἦτο ὁλόκληρος ἡ Τιμία Ζώνη τῆς Θεοτόκου, ἀλλὰ τμῆμα ἐκείνης) καὶ τὰ μὲν δύο ἄκρα τοῦ τμήματος τούτου ἦσαν κεκαλυμμένα διὰ τῆς αὐτῆς χρυσῆς πλακὸς δι᾽ ἧς καὶ τὸ κιβώτιον, τὸ δὲ μεσαῖον ἦτον ἀνοικτὸν καὶ διεκρίνετο καθαρῶς τὸ ὕφασμα ἐκ τριχὸς καστανοῦ χρώματος μὲ χρυσᾶς κλωστὰς συνυφασμένον, ἃς (ὡς λέγουν) προσέθεσεν ἡ Βασιλὶς Πουλχερία χάριν εὐλαβείας. Ὁ δὲ Σταυρὸς περιέχων Τίμιον Ξύλον ἦτο τετραμερής, μέγεθος ἔχων ὅσον ὁλόκληρα τὰ φύλλα τοῦ παρόντος ἀνοικτὰ (Σ.Σ. περίπου 40 ἑκατοστά), κεκοσμημένος μὲ διαφόρους ὑαλίνους λίθους, ἐξ ὧν ἦσαν πολλοὶ ἀφηρημένοι (ὡς λέγουν) ἀπὸ τὴν σύζυγον τοῦ Δομηνίκου, τοὺς ὁποίους ἄλλους μὲν ἐδώρησεν εἰς φίλας της Δυτικὰς κυρίας, ἄλλους δὲ ἐξεποίησε πρὸς χρῆσιν της. Τὸ δὲ Τίμιον Ξύλον εἶχε μέγεθος ἑπτὰ δακτύλων, ὡς ἔγγιστα, κατὰ τὸ μῆκος, κατὰ δὲ τὸ πλάτος ἑνὸς καὶ ἡμίσεος δακτύλου.
Ἡ δὲ Τιμία Κάρα Ἀνδρέα τοῦ Ἱεροσολυμίτου ἦτον ἀσκεπής, ἧς τὸ κιβώτιον μεῖναν ἐν Κρήτῃ μὲ διάφορα ἄλλα ἀφιερώματα ἐστάλη ἀδελφὸς τῆς Μονῆς ἐπὶ τούτῳ διὰ νὰ μεταφέρῃ ταῦτα ἐν Θήρᾳ, ἀλλὰ πληροφορηθεὶς τὴν ἐντεῦθεν ἀναχώρησιν τῶν Πατέρων μετέφερεν αὐτὰ εἰς Σῦρον, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ Πατέρες.
Καὶ τὰ τρία ταῦτα καὶ ἱερὰ κειμήλια εὐωδίαζον ἄρρητον εὐωδίαν, πολλάκις ἠσθάνοντο τὴν εὐωδίαν ἄνθρωποι διαβαίνοντες ἀπὸ τὴν οἰκίαν ὅπου ἦσαν ταῦτα τεθειμένα ἢ ὁσάκις ἤθελον μεταφέρει αὐτὰ εἴς τινα χωρία εὐωδίαζον αἱ ὁδοὶ τοῦ χωρίου ἐκείνου. Τοῦτο εἶναι ἀληθέστατον καὶ ὁμολογούμενον παρὰ πάντων.